

IX. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1915. 48. szám.

Budapest, november 28.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre _ _ 12 korona

Félévre _ _ _ 6 korona

Negyedévre _ _ 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A háborúval kapcsolatos bűncselekmények.

(Büntetőjogi ismertetés.)

Közlő: Horváth István dr. ny. járásbíró. (Vége.)

A hadviselés érdekei ellen elkövetett vétség kategóriája alá esik a legfelső bíróság 6777/1915. számú ítéletében tárgyalt eset is. A tényállás szerint a vádlott a széna préselésére alkalmazott napszámosoknak meghagyta, hogy a súly csalárd növelése végett köveket rakjanak a szénakötegekbe és az ily módon elkészített kötegeket szállította a hadsereg részére. A vádlott azzal védekezett, hogy neki nem volt arról tudomása, hogy a hadsereg részére szállítandó széna préselésére alkalmazott B. János és O. János napszámos köveket raktak a széna közé s hogy e szerint őt szándékosság a vállalt kötelezettség nem megfelelő teljesítése körül nem is terheli.

Mint hogy azonban a beszerzett bizonyítékok szerint a vádlottnak nemcsak tudomása volt a köveknek a széna közé csempészéséről, hanem ő a nevezett napszámosokat erre egyenesen felbízta: a Curia megállapítja, hogy vádlott, mint alvállalkozó, az elvállalt szolgáltatás megfelelő teljesítését szándékosan elmulasztotta s így a hadviselés érdekei ellen elkövetett bűncselekmény tényálladéka fennforog.

A szerződésnek szándékos nem teljesítését állapította meg a bíróság H. János és G. Sámuel terhére, kik a nagyváradi katonai élelmezési raktár kezelőjével 1500 mm. préselt szalmának a hadsereg részére való szállítása iránt kötöttek szerződést, utóbb azonban megtagadták a szállítást, a szalmaáraknak időközben beállott emelkedésére való hivatkozással.

Vádlottak egy-egy évi börtönnel és fejenkénti 2000 korona pénzbüntetéssel bünhődtek. (L. Curia 6673/1915).

A háborúval járó bűnesetek számát szaporították továbbá (végül) azok az alantjáró, hétköznapi fura fogok és machinációk, szélhámosságok, melyek a harsztéren lévők aggodó hozzátartozóit vagy általában a jóhiszemű, gyenge szívű és adakozó kedvű nagyközönség zsebei ellen követett ellen követtek el érvágást.

A kiviteli módok igazán oly sablonosak, hogy a

csekélyebb értelmiség védpajzsával is sikeresen lehetett ellenük védekezni és sok esetben csodálkozni lehet a könnyenbivőség és naiv együgyűség azon magas fokán, mely a szélhámosságoknak nagy mértékben kínálkozó kedvező alkalmat adott becsapásaik sikeres véghezvitelére! Ezek a gyenge kaliberű csalások már igazán a parasztfogások (Banernfängerei) alacsony színvonalán felül nem is igen emelkedtek. Rendszerint valamely hadi jótékonyági célra szolgáló gyűjtés formájában jelentkeznek. Gyűjtöttek, mint valamely közjótékonyági egyesület vagy alap álmegbízottai az Anguszta-alap, a Vöröskereszt, a háború rokkantjai javára és a gyengédszívűeket ily fogásokkal sikerült is megszerzőzniök. Mások ismét koholt híreket hoztak állítólag megebesült harcsofoktól s e révén zsarolták a hozzátartozókat! Némelyek megint házról-házra jártak, mint állítólagos hatósági, előjárósági kiküldöttek s kérvénymintákat árultak és töltöttek ki — csekély jutalomdíj ellenében, melyek alapján hadisegélyt helyeztek kilátásba a hadban lévő itthonmaradottjai részére.

Csak röviden utalok továbbá a szabadkai katonaszabadításra, melyben katonai és polgári orvosok és hatósági személyek is szerepeltek, pénzbeli ellenérték fejében mentesítvén hadköteles egyéneket a besoroztatás alól. Ez ügyben a delegált pozsonyi törvényszék ítélkezett a bűnösök felett, 2 heti, 6 hónapi fogházra ítélve a vádlottakat.

Egy-két szóval meg kell emlékeznem a riasztó, koholt hadi hírek terjesztőiről is. Ezek főleg a háború kezdetén, az oroszok kárpáti betörései nyomán keletkeztek és a mennyiben nagy részben tényleg a felizgott kedélyeknek szüleményei, illetőleg a zabolázatlan, féktelen nyelveknek és a túlesigázott fantáziáknak köszönik létüket — nagyobb figyelmet nem érdemelnek. Ezek a járásbírók által kimért néhány napi vagy heti fogházbüntetéssel könnyelműségükért eléggé megalkottak.

Ellenben már jóval súlyosabb beszámítás alá esnek azok az esetek, melyekben a háborús rémhírek terjesztőinek szándékos, előre kieszelt mellékcselekedatuk oda irányult, hogy abból jogtalan anyagi hasznot szerezzenek maguknak. Így a háború elején az oroszok betöréseit használták fel egyes lelketlen vampyrok, túlzott

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártón szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

ca. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 9. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsapása. — Árjegyzék minden hangszerrel külön küldetik.

rémhírek kokolására, hogy a tudatlan és hiszékeny természetű falusi népet, főleg a férjeik vagy fiaik bevonulása folytán gyámoltalanul állott asszonyokat élelmeszerek, szárnyasok, marháik, disznóik, sőt néha még földjeiknek is aránytalanul olcsó, potom árban való eladására reábirják. Ezek a fondorlattal elkövetett megtevésztések — melyeknek célja jogtalan vagyoni haszon-szerzés volt és melyek a sértetteknek egyuttal kárt okoztak — mint a csalásnak tipikus (vagyis faji jellegű) esetei nyertek elbírálást a bíróság részéről.

Egy méla akkorddal akarom befejezni rövid ismertetésemet; egy olyan eset előadásával, melyben nem a kapzsóság és rút nyerészkedési vágy, hanem az apai szív gyengesége volt rugója a bűncselekménynek.

A Curia 610/1915. számú ítéletével az 1915. XXX. tezik 68. §-aba ütköző véderő elleni vétség miatt ítélte 14 napi fogházra és 20 korona pénzbüntetésre Sz. Márton vádlottat, oly tényállás mellett, hogy a nevezett terhelt az egyik fiát a katonai szolgálat alól kimentette olyképen véghezvitt fondorlat által, hogy a családi viszonyaira vonatkozó* értesítő kiállításával másikat másikat létezését csalárdul elhallgatta. Ezáltal ugyanis fondorlatosan elérte azt, hogy idősebbik fia jogosulatlanul, a törvény rendelkezései ellenére a póttartalékba helyeztetett.

Ezekben csak rövidke futólagos szemléjét nyújtottam azoknak a főbb bűnfajtáknak, melyeket a háború kivételes állapota vetett felszínre, melyeket teljesen kimeríteni — azok nagy számánál s rendkívüli változatoságánál fogva — meddő, hiú kísérlet volna, hiszen minden napja a háborúnak új meg új, meglepő bűncselekedet termel. De ezekből is azt a szomorú tanulságot szűrhetjük le, hogy az emberi kapzsóság, a kufárlelkek piszkos nyerészkedési és hirtelen meggazdagodási ösztöne határt nem ismer és még a legszentebb nemzeti létküzdelmet is aljas önzése ozieljaira iparkodik kihasználni.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Kis pihenő eredménye.

Irta: Cs. K. Ormester.

Nyitraabánya alsó részében teljes magányban áll egy kis házikó. Mellette a Handlovka-patak tiszta vize csörgedez köves medrében. Körülötte jegenyefák nyúlnak a magasba s dús lombjaikkal zöld lepelként hajolnak a

* Az 1912. évi XXX. tezik (a véderőtörvény) 68. §-a ugyanis akként rendelkezik, hogy: a ki fondorlattal kieszközli, hogy katonakötelesség az a törvény (vontatkozó) §§-siban körülírt kedvezményben részesüljék, . . . 6 hónapiig tartható fogházzal és 2000 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetendők.

mohás szalmatetőre. Az udvart kelet minden szőnyegénél szebb pázsit takarja. Mintha a természet is azon lenne, hogy összes bájjával elhalmozza az egyébként minden művészi kezet nélkülözö igénytelenül összetakolt kis épületet.

A kis hajlék külseje a legnagyobb szegénységre vall ugyan, — de hisz nem a pazar fényben ragyogó palotákban, hanem a szegények kunyhójában szokott leginkább a megelégedettség boldog otthona lenni. S talán itt is így volt ez akkor, mikor az emberek még a béke nyugodt világát élték; de most, amikor majdnem az egész világ népének vére áztatja a föld rögeit, és F. Józsefet is — így hívták a kunyhó lakóinak kenyérkeresőjét — a harcmezőre szölitotta a haza iránti kötelesség, aggodalom szállta meg az itthonhagyott édes anya és hitves szívet.

F. József két keze munkájával kereste mindennapi kenyereit, kis házikóján kívül egyéb vagyona nincs s így nagyon jól tudta, hogy nemcsak édes anyát és nőt, hanem nélkülözést is hagyott idehaza. Nem is feledkezett meg ezer veszély közepette sem itthon maradt öveiről. Összekuporgatott zsoldjából időközönként haza is küldözgetett néhány koronát.

Ennyi az egész, ami a kis ház családi életébe belevilágít, s ez éppen elég azon feltevéshez, hogy a család eltartójának szerencsés visszaérkezését a teljes öröm és boldogság napjai fogják követni. F. József is ily reményektől telve szolgálja hazáját és küldözgeti haza felesleges zsoldját s várja az örömteljes viszontlátás idejét.

De amint esalódik a nyári nap forró sugaraitól áthevített alföldi rónán szomjuságtól tikkadtan támolgyó vándor, mikor a remélt üdítő víz helyett csak egy beomlott, kiszáradt gödröt talál a csalóka dölíab által már messziről eléje varázsolt pusztai kutágas gyomverte tövében, ép oly lesújtó esalódás éri őt is, ha a harc-térről valamikor talán visszatérhet, mert hitvesét a börtönben, édes anyját pedig a sírban találhatja.

E esalódás okai pedig a következők:

Folyó évi május hó 23-án Nyitraabánya körjegyzője távbeszélőn arról értesített, hogy F. Józsefné, született K. Mária ottani lakos bejelentette, hogy a vele közös háztartásban élő anyósa, özvegy F. L.-né május hó 15-én az esti órákban a közös lakásukból eltűnt. Tájékozásmi hozzátette a jegyző, hogy a család viszonyait ismeri, s ezekből következtetve, az eltűnés semmiféle gyanús körülménnyel sem lehet összefüggésben, mert máskor is volt rá eset, hogy az öregasszony valamelyik rokonánál több napig távol volt, de mivel az eltűnt részére a fiától postán pénz érkezett, — amit ő postamester sógorától tudott meg. — így az alkalomadtan való utánanézést nem tartja hiábavalónak.

Ezen értesítés alapján, hogy az eltűnés körülményeiről magamat közelebbről tájékoztassam, és hogy az el-

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát** mely 10 percz alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elműszítja. — Árát K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispeszen. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítást.

A montenegrói határharczokból. — Csapataink a montenegrói határon.

tünést bejelentő F. Józsefnét kikérdezzem, szolgálattalag — járőrtársammal együtt — elmentem nevezettnek magánosan álló házához; de a lakást zárva találtam. A szomszédoktól megtudtam, hogy F. Józsefné templomba ment.

Nem akarván még egyszer megtenni a hosszú utat, elhatároztam, hogy bevárom visszaérkezését, addig is azonban, hogy az időt tétlenül ne töltssem, körülnéztem a ház udvarán, a kertben és az azon keresztül folyó patak partján, sőt még a közelben levő kis fenyves erdőt is átkutattam, arra gondolva, hátha az eltűntet, — akivel agg koránál fogva könnyen megtörténhetett, hogy a patakra vizért, vagy az erdőbe fáért járva, az amugy is vízmosásos, gödrös és bokros helyeken valahol a mélységbe zuhant, — feltalálhatom, mert nem lehetett kizártnak tekinteni, hogy ha kereste is a menyét az eltűntet, erre az eshetőségre nem is gondolt.

Miután semmiféle nyomot nem találtam, visszatértem a házhoz, a fövő F. Józsefné a templomból megérkezve, épen a ház sarkánál találkozott velünk. E találkozás rá nézve teljesen váratlanul történt, amit a nyomozásra nézve kedvezőnek is találtam, arra gondolva, hogy ha az eltűnés esetleg általa elkövetett bűncselekménnyel volna összefüggésben, akkor ezen meglepetésszerű, váratlan megjelenésünk zavarba hozza. De épen az ellenkezőjét észleltem, mert a nyomban foganatosított kikérdezéskor teljes lelki nyugalommal ugyancsak azt adta elő, amit az eset bejelentésekor a községelöljáróságnál jegyzőkönyvbe mondott. A beszélgetés közben a szobában, valamint az eltűnt alvóhelyén a hátsó szobában is körülnéztem, de ép úgy, mint előbb a ház környékén és a kis erdőben, gyanus körülményt itt sem találtam.

Igy minden támpont hiányában az eltűnés látszatával kellett beérnem, számítva arra, hátha az özvegy a környékbeli községek valamelyikébe mezei munkára, vagy pedig a 7 kilométer hosszúságban kiterjedő községben lakó valamelyik ismerőséhez ment.

Két nap múlva rendes szolgálatom ismét csak F.-ék háza mellett a kerten vezetett keresztül. Meleg napsugárak májusi nap volt, rövid pihenőre tehát az ott folyó pata ocska partján álló fák árnyai alá telepedtünk le, ahonnan a táj teljes szépségében gyönyörködhattunk. Pazar verőfény öszönlött a teljesen kizöldült erdőre és a virágos rétre, s mindezt sokszorosán tükrözte vissza a patak kristálytisza vize. Alig tudtam betelni a természet ily pazar szépségeivel, amikor tekintetem véletlenül a kis házikó végéhez toldott dűledező fakamrára esett. A hosszú idők viszontagságai folytán rozogává vált tákolmány sehogysem illett bele az imént leírt szép kép keretébe. Szinte igazságtalannak tartottam még azt a véletlent is, amely a fakadás és virulás báját épen a pusztulás képével úgy összezavarta. Amint e két

ellentétet szemlélgettem, ismét csak a rozoga fakamra és az oldalán kilátszó vágott fa tűnt elem. A fakamra teteje teljesen rossz léven, semmi ozélját nem találtam, hogy a vágott fát odarakják, hisz ott ép úgy ki van téve az idő viszontagságainak, mint a szabad ég alatt. Elzárni nem lehet, de felesleges is, mert a szomszédok távol laknak, de idegenektől sem kell féltetni, mert mint erdős vidéken, fa tekintetében senki meg nem szorol, azzal mindenki bőven rendelkezik. Fekvőhelyemből felkeltem és a kis alacsony fakamrához közelebb mentem, s míg ott az említett dolgokat vizsgálgattam, rájöttem, hogy a fát csak néhány nappal előbb rakhatták oda be, mert a hiányos tetőn keresztül sem napsütés, sem esőzés okozta fakultságot rajta nem észleltem. Ezekután az eltűnést illetőleg — mit F.-né csakis úgy eszelt ki — már két gyanu érlelődött meg bennem. Először is az, hogy miért hordta F. Józsefné e most említett helyre minden ok nélkül a vágott fát, másodsor, hogy miért jelentette be anyósának eltűnését csak nyolcz nap múlva? Talán azért, hogy anyósának a fiától érkezett pénzét megkaparíthassa, mert eddig mindannyiszor az ő czímére érkezett a pénz, a legutolsó, még postán levő 100 korona küldemény kivételével, amit ő a multkor maga is szóbeszéd közben elmondott, s anyósát láb alól eltegye és a hullának talán épen a rozoga fakamrába, a vágott fa alá helyezéséhez magának elég időt nyerjen?

Hogy a bennem megérlelődött gyanu felől tiszta képet nyerjek, a fa kihordását határoztam el, amit nyomban tett is követett. Számításomban nem csalatkoztam, mert amint a négy sor vágott fát a kamrából kidobáltuk, annak helyén a földből két emberi lábfej kandikált ki, magát a hullát pedig 40 cm. mélységben hátton fekvő, földbe ásva meg is találtuk. Erre aztán kiderült a már-már megoldhatatlannak látszó eltűnés titka, és megnyílt az eddig konokul tagadó, nyugodt lelkiismeretet szinlelő F. Józsefné szíve is, hogy nagy bűnének enyhítésére őszinte vallomást tegyen.

Nevezett előadta, hogy a férje, mióta hadba vonult, a megtakarított zsoldjából már mintegy 250 koronát haza küldött. A közös háztartásban élők közül az anyósa több jogot formált a küldött pénzre és azt minden áron a kezei közé akarta venni, hogy abból a menyének időközönként a szükségesekre kiadjon. F. Józsefné azonban az anyósának ezen kérését nem teljesítette, mert — mint állította — erre semmi okot nem talált. Emiatt azután állandó lett közöttük a viszálykodás, amit az anya tábori levelezőlapon fiának is elpanaszolt.

1915 május 13-án özv. F. L.-né fiától levelet kapott, melyben értesítette, hogy legközelebb neki küld majd 100 koronát. Két napra rá özv. F. L.-né czímére ismét levél érkezett, melyben a férj a feleségről még csak

Ne vegyen hangszert, míg **REMÉNYI MIHÁLY**

legnagyobb árjegyzékét át nem olvasta, melyet ingyen és bérmentve küld Budapestről, Király-utca 58.

Hogedük, fa- és rézfúvóhangszerek, ezimbalmok. — Zenekarok teljes felszerelése. — Csendőrsök küldöndő, figyelmes és olcsóbb kiszolgálásban részesülnek. — Régi hangszerek becszerelése és javítása.

Minden hangszerről árjegyzék külön-külön kérendő.

A montenegrói határharczokból. — Aštovác községe.

említést sem tesz. F. Józsefné szerint azért, mert az anyósa fiának valamivel bevádolta.

A férj meghallgatatlannak hitt ítélete törzsürásként hatott a hitves szívére.

Vasárnap délután lévén, szobáscájába vonult, hogy imádságban keressen megnyugvást és vigaszt. Az anyós pedig templomba ment.

Már alkony borult a tájra és a sötétség homálya vontatta he a kis szobát, mikor az anyós a templomból visszatért s menyét imájában megzavarva, újra perlekedni kezdtek. Erre F. Józsefné felindultsága a legnagyobb fokra bágott és agyában hirtelen a legvéresebb boszn végrebajtásának, — no meg a pénz megszerzésének — gondolata villant meg. Kirohant az udvarra, ott egy hasábfát ragadva, a szobában anyósára támadt és azzal fejbevágtta.

Az ütés következtében az anyós menten összeroskadt, de utána újra felült, mire még két vagy három csapást mért rá, s azután, mint aki jól végezte a dolgát, nyugodtan aludni tért. A büntett azonban, mely az anyós szemeit örökre lezárta, teljesen elűzte a mindent felejtető álmot a gyilkos szemérről. A legsötétebb éjszakában felkelt és anyósának a kamrába való eltemetéséhez fogott, gondolván, hogy ezen elhantolással bűnét is eltakarja a nyilvánosság elől. Azután a padlót felmosta, a mennyezetet, hová a vér felszökött, bemészelt, a véres rongyokat a patakba dobta, a hullát nagyjából eltakaró földre pedig az udvaron levő vágott fát rábordta, hogy az keresés esetén sem lehessen fellelhető és anyósának eltűnését színlelve, a fentebb ismertetett módon cselekedett.

A büntett így mégis napfényre kerülvén, a megtartott hullaboncsolás alkalmával megállapított, hogy a hulla fején talált sebek egy része nem tompa, hanem éles tárgyval ejtetett. F. Józsefné erre bevallotta, hogy mikor anyósát hasábfával már néhányszor fejbeütötte, nehogy az újból életre támadjon, a szobában levő favágó fejsze élével még pár ütést mért rá.

F. Józsefné átadatott a bíróságnak, ahol nemrég el is nyerte méltó büntetését.

Én pedig, ha ezen nyomozás eredményre vitelével az igazságszolgáltatásnak némi szolgálatot tehettem, talán azzal sem végzek felesleges munkát, ha ezen eset mikénti kinyomozását papírra vetem, azzal a hozzáadással, hogy miként kerül ki sokszor a nem is komolyan kezelt eltűnésből egy súlyos bűncselekmény, és hogy az elénk táruló és megoldást váró eseteknél még a kis pihenő is meghozhatja a legváratlanabb és legszebb eredményt, ha testi pihenés közben legalább az elménket foglalkoztatjuk.

Az angol hadviselés rémségeiből.

A napokban került nyilvánosságra a szövege annak az eskü alatt történt vallomásnak, amelyet Curran, Clark, Hightower és Crosby amerikai polgárok tettek egy német buvárbajó személyzetének a «Baralong» nevű angol segédezírkáló tengerészlegénysége által történt meggyilkolása dolgában. A rettenes mézárulást a «Baralong» kapitánya, Mc. Bridge intézte. Egy német buvárbajó rálőtt a «Nicosian» gőzösre. A buvárbajót azután az amerikai lobogó alatt állítólag semleges kereskedelmi gőzösként közeledő «Baralong» nevű angol hadibajó elsüllyesztette és tehetetlen legénységét legyilkolta. A neworleansi «Newyork World» közli a jelentést, a mely a szemtanúk eskü alatt tett vallomásáról szól. A jelentés ezt mondja:

Egy neworleansi jegyző előtt James G. Curran Csikágóból, Edvard Clark Detroitból, Charles D. Hightower és R. H. Crosby mindkettő Crystalból, eskü alatt vallomást tett. Hasonló tanuvallomást kapott a washingtoni külügyi hivatal a liverpooli amerikai konzultól, a ki előtt a «Nicosian» személyzetének egyik tagja, Leon Joung tetti eskü alatt vallomást, a mikor a hajó angol kikötőbe érkezett. A neworleansi német konzulátus a vallomásokat megküldte a washingtoni német nagykövetnek. A «Nicosian» legénységének, miután a német buvárbajó rálőtt a bajójukra, a csónakokba kellett szállania. Ekkor amerikai lobogó alatt egy bajót láttak közeledni. A «Nicosian» főnt megnevezett embereinek eskü alatt tett vallomása ezt mondja:

Akkora bajó lehetett, mint a «Nicosian», körülbelül 4500 tonnás. Oldalfalain két deszka volt, melyre az amerikai színek voltak ráfestve. A csónakokban lévő emberek nagyon örültek annak, hogy egy semleges hajó közeleg és hogy bennünket valamennyiünket biztosan föl fog venni. A hajó, a melyen az amerikai lobogó volt és a melyről később kiderült, hogy a «Baralong» angol hajó, M. C. Bridge kapitány vezetése alatt a «Nicosian» háta mögül közelített. A mikor már közelebb érkezett, azokat a deszkákat, a melyekre az amerikai színek voltak festve, eltávolították.

Az árbocozról levonták az amerikai lobogókat és helyére az angol lobogót tűzték ki.

Kézi fegyverrel azonnal megkezdtek a tüzelést a buvárbajóra és a buvárbajó fedélzetén levő ágyúirányító háttal a vízbe esett. A buvárbajó fedélzetén levő német tengerészek most mindnyájan a parancsnoki toronyhoz tödültek és néhánynak közülök sikerült lejutni. Döbben

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦ Zsótér-bérlás, Városháza mellett. (Rákóczi szoborral szemben.) ♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

Csendőrségi fegyvergyűjtemények és kerékpárok. — Csendőrségi díszvarrógépek. — Világhírű tűz gramofonok. — Lemezes újdonságok és kerékpár felszerelési cikkek főraktárosa.

Csekély havi törlesztés! • Képes főrajjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

A montenegrói határharczokból. — Aftovac kapuja.

az időben a «Baralong» nehéz gyűtnak egyike megkezdte a tüzelést. Az első lövés úgy látszik rövid volt. A «Baralong» egy másik lövése letépte a német buvárhajó periszkopját és lobogóját. A harmadik lövés elsöpörte a parancsnokt hídát és vele együtt több németet. A buvárhajó most lassan süllyedni kezdett és legénysége dérékig vízben állott.

A német tengerészek közül tizenegy, köztük a parancsnok is, a vízbe ugrottak és a «Nicosian»-hoz úsztak. Közülük ötnek sikerült a kötéllepcsőt elérnie és ezek fölmásztak a hajóra. A többi hat ama kötelek felé úszott, a melyek a mentőcsónakok számára lógtak le és megragadták a kötelek végét. Ezt egész világosan látni lehetett. E közben valamennyi csónakunk a «Baralong»-hoz ért és mi fölmásztunk a hajóra. A «Baralong» parancsnoka mindannyiunknak nagy örvendezve meg rázta a kezét és azt mondta, hogy két hónap óta csirkál csak azért, hogy erre a buvárhajóra ráakadjon. Ezután megparancsolta embereinek, hogy egy sorban álljanak föl s miután ez megtörtént, a kötelekbe kapaszkodó hat német tengerészt hidegvérrel lelövette.

Ekkor valaki megjegyezte, hogy öt embert láttak a «Nicosian»-ra felmászni, mire a «Baralong» parancsnoka hajóját a «Nicosian» mellé kormányoztatta. Odaérvén, a két hajót összekötötte és az angol matrózok a «Nicosian» néhány tisztje kíséretében az öt német tengerész fölkeresésére indultak. Me. Bridge kapitány, a mikor a tengerészeket egy altiszt vezetésével elküldte, ezt mondta neki:

— Csipjétek el valamennyit, de foglyokat ne csináljatok.

A hajóács volt az első a «Nicosian»-on, hogy az angol tengerészeket vezesse és az első gépész követte őt. A tengerészek közül néhányan a gépbáz felé rohantak, míg a hajóács és a többiek a fűtőhelyiségekbe mentek le. A hajóács és a tengerészek, a kik a fűtőhelyiségbe mentek, odalenn elszakadtak egymástól, mielőtt csak egyetlen német tengerésszel találkoztak volna. Elsőnek a hajóács akadt rájuk, azonnal megtámadta őket. Revolverét rájuk emelte, megparancsolta, hogy kezüket emeljék magasra és úgy jöjjenek hozzá. A mikor az egyik német matróz hozzája érkezett, az ács lelötte. Manning kapitánynak ezt a következő kiáltással adta tudtul:

— Egyiküket már elcsiptem!

Később a hajón mindenkinek elmesélte, hogyan történt a dolog. Az első gépész eldicsékedett azza, hogy ő is lelőtt egy német tengerészt és az angol tengerészek a többiekkel végeztek. Hogy egészen biztosak legyenek abban, hogy jól végezték a dolgukat, minden már halott németnek még egyszer a fejébe lőttek.

A legutolsó három embert, köztük a buvárhajó parancsnokát, a következőképpen ölték meg: Kettő közülök elérte a gépbázba vivő folyosót és a gépész nyomon követte őket. Befutottak egy rekeszbe, mire a gépész becsapta mögöttük az ajtót és ezekkel a szavakkal hívta oda az angol tengerészeket:

— Jertek fiuk, kettejük itt benn van!

A gépész kinyitotta az ajtót és az egyik német katonát lelötte, a másikat pedig a tengerészek lőtték le. A német buvárhajó parancsnoka ekkor beleugrott a tengerbe. Valaki ekkor ezt kiáltotta:

— Itt van egy közülök!

A tengerészek és Manning kapitány a hajó oldalára mentek. A német parancsnok a «Baralong» felé úszott. Az angol tengerészek a «Nicosian»-ról lövöldözni kezdtek rá. A parancsnok föltekintett a «Baralong»-ra és megadása jelül magasra tartotta kezét. Egy golyó a száján érte és a vér végig csurgott az állán. Összeszorította a fogát és a végét várta. A legközelebbi lövés nyakszirten találta. Meghalt, egy darabig még magával sodorta a víz, azután elmerült.

Miután a parancsnokot agyonlőtték, a matrózok visszatertek saját hajójukra és nagy volt közöttük az ujjongás.

A mi hajónk pénzére pálinkával kinalgatta az embereket. A «Nicosian» néhány emberének teát adtak. Ezután néhány ember, köztük a gépszemélyzet, a tiszték, az altisztek és körülbelül tizenhárom öszvérhajcsár visszavert a «Nicosian»-ra. A «Baralong» kapitánya Manning kapitánynak levelet küldött, a melyet a kapitány megmutatott a mi állatorvosunknak, a ki viszont ideadta nekünk elolvasás végett. A levél fölkerlte a kapitányt, hogy a hajón lévő embereknek, de különösen az amerikaiaknak mondja meg, hogy arról, a mi történt, sem Liverpoolban való megérkezésükkor, sem pedig Amerikába való visszatérésükkor senkinek semmit se beszéljenek el. A levél alá ez volt írva: William Mc. Bridge kapitány, ő felségének «Baralong» hajóján.

* * *

Rablóvilág Orosz-Lengyelországban.

Orosz-Lengyelországban igen nagy gondot adott rendet teremteni az orosz állapotok között. A német közgazgatás azonban bámulatosan gyorsan felelt meg nagy feladatának. Loening hadbíró következőket írja erről:

A rablók egész Lengyel-Oroszországban garázdálkodnak; még az 1905—1907. évi forradalmi időkből származnak, valamelyes szervezetük is van és évek óta rémei a polgároknak és a hatóságoknak. A főgyülekező helyük Lodz volt. A banditák ott nagyon jó rejtékhelyekre találtak. Az utcza leányaival voltak a legtöbbször összeköttetésben és az eset élesen bizonyítja, hogy milyen szoros kapcsolat van a bűn és a prostitúció között.

A rablások mind egyforma módszer szerint történnek. Álarcos rablók törtek a lakásokba vagy a magányosan álló villákba és majorokba, a kezükben browning, vagy Mauser-pisztoly. Míg a rablás folyt néhány bandita őrt állott az utcán. Ha az áldozatok ellenállottak, a legtöbbször az életükkel fizettek, viszont ha a rablónak nyomukra jutottak, hát a legelkeseredettebb ellentállást fejtették ki. Nagyon jellemző a hirhadt Dluzevsky esete. Ez a bandita több rablás után végre rajtavesztett, de 1911 husvétján elbarrikadozta magát a lodzi Vidrevka-utcában. Az orosz hatóság csakúgy tudta kézrekeríteni a banditát, hogy fölgyújtotta a házat. Hasonló rablóüldözés volt Lodzban 1915. május 28-án is, a mikor a bandita lelötte három üldözőjét s azonkívül megsebesített egy katonát és egy asszonyt. A bizat ugyan, a melybe a rabló mindezek után menekült, nem kellett fölgyújtani, de a szó szoros értelmében úgy füstölték ki onnan.

Néhány nappal később Kapuszta nevű híres rablóvezért tettek ártalmatlanná hosszú utczej harez után

Nedves lábak

ellen csak egy védekezhünk, ha bakancsot, oszmat a rég bevált izoláló hatása **CAMPOLIN**, törvényileg védett vízhatlan bőrkendőssel kenjük. — Kérjen prospektust az egyedüli gyártója:

Krayer E. és Társa özegetől, Budapest, V. kerület, Váci-ut 34. szám.

Biók: V. ker., Váci-ut 6. és IV. ker., Királyi Pál-utcza 20. (Kálvin-tér mellett). III. ker., Flórián-tér 18. sz. Ujpesten: Árpád-ut 40. szám.

Kapuszta igen nagy rablóbandának volt a feje és több rablógyilkosságot követett el. Jellemző az állapotokra, hogy már több hónappal a háború kitörése előtt a posta katonai fedezettel ment a kalisi pályaudvarra, mert többször megtörtént, hogy fényes nappal kirabolták. A háborús zavarok közepette azután fölvirradt nekik. A legtöbb hivatalnok elmenekült, a hatóság nem tudott elég ébernek maradni a azonkívül menekülés közben megnyitották a börtönök ajtóit. Jó dolguk volt a rablóknak, mert a német uralom első hónapjaiban még nem volt bíróság, a mely ítélhetett volna fölöttük. Az orosz hatóságok már elmenekültek, a német katonai hatóságok pedig csak abban az esetben voltak illetékesek, ha a rablást fegyverrel a kézben követték el.

Még egy körülmény volt, a mely a rablóknak kedvezett. A banditák egész bátran rontottak rá a polgárookra, mert azoknak balálbüntetés terhe alatt be kellett szolgáltatniok minden fegyverüket. Ha a rablás fegyverrel történt, akkor azonnal összeült a katonai bíróság és a lehető leggyorszerűben végzett. Ha a bűn bizonyult, akkor a rablót 24 óra alatt fejböltötték. A nagyobb városokban a polgári őrség is sok rablót fogott el. Ezek működése ebben a tekintetben csak dicséretre érdemes.

A fogházak a legkevésbé se felelnek meg a biztonsági követelményeknek; a legtöbbje rozszant épület, a melyből a foglyok némi erőlködés után kiszökhetnek. Modern fogház csak Sieradzban, Kalisban és Czenstochóban van. Lodzban a katonai fogházon kívül csak egy lakóházból átalakított fogház van. A Lodz mellett lévő 50.000 lakosu Pobianicze gyárvárosban egyáltalában nem volt fogház. Itt egy orosz tisztviselő lakása szolgált fogházzal, továbbá egy lakóház, a melynek első emeletén a nemi beteg utcai leányokat is elhelyezték. Ilyen körülmények között csakugyan nem lehetett könnyen gondoskodni a közbiztonságról. A pobianiczi fogház egyik szobájában tíz fiatal zsebtolvaj ült együtt. Kosárkötéssel foglalkoztak. Tulajdonképpen nem is foglyok voltak, hanem javítóintézeti növendékek. Ámde a javításokra a fogvatartáson kívül nem tettek semmit.

KÉPEINKHEZ.

A montenegrói határharcok.

A szövetséges csapatoknak Szerbia középpontján való előhaladásával kapcsolatosan nagyobb lendülettel folytatódnak Montenegró elleni hadműveleteink is. Egyszerre több helyen indult meg a Balkán eme sziklafélszke ellen hős csapataink támadása. A határt elsőizben a képeinken bemutatott Aftovácz községnél lépte át egy, a boszniai Visegrádtól kiinduló osztrák-magyar sereg, s bár erős ellenállást kellett leküzdenie a védekező ellenséggel szemben s a természetes akadályok egész sorozata állta útjokat, hős csapataink mégis vitéziül oldották meg a feladatukat.

Montenegró nem is annyira védő seregénél, mint inkább fekvésénél fogva igen kemény dió. Határszöleit

keletről a Brda-, nyugatról a Crna-Góra nevű hegységek határolják, amelyeknek láncolatai meredeken ereszkednek alá a külső környékre, előbbi 1200—2500 méterig, utóbbi pedig 200—800 méterig emelkedő magaslatokkal. E határhegyeknek hágói és a belső területre bejuthatást megkönnyítő folyamvölgyei csak igen gyéren vannak. Ennélfogva eme valóságos természeti védőműveket képező, alig járható hegyláncolatok nagyon megnehezítik Montenegró egyébként is fensik jellegű területére a bejuthatást.

Ugyancsak hasonló nehézségekbe ütközik Montenegrónak a tenger felőli oldalról való megszállása is. Az egyetlen Antivári nevű kikötőjén kívül az egész, mintegy 70 km.-nyi hosszú tengerparti részt, az öblök mellett is, meredek, kopár sziklapartok határolják.

Az egész balkáni hadszíntérnek valóban ez a legnehezebb és legzordabb része. Karsztjellegű magas hegységei nagyrészt örökös hó takarja. E sötét, komor hegyek között alig talál járható utra az előnyomuló csapat s ezer veszély környezi minden oldalról. Egységes, döntő csatára nem is lehet számítani. Montenegrónak egész területe sem nagy. Igen csekély létszámú hadseregét pedig alaposan megtizedelte a balkán-török háború és a mi másfél év óta tartó harcaink.

Ellenálló erejük azonban feltűnően hatványozódik úgyszólván megvívhatlan hegyi pozícióik által. S tény, hogy még nem volt rá eset Montenegró 500 évesnél több fennállása óta, hogy a ernagorezokat ellenség megverhette volna. Pedig, ha a velenczésekkel és a francziákkal való háborúikat nem is tekintjük, magával a törökkel való évszázados harcuk alatt mindannyiszor jóval nagyobb számban ellenséggel állottak szemben maguknál. S ha mindezek dacára most mégis hátrányos lesz rájuk nézve a háború befejezése, azt csapataink szívós kitartásán és a rendkívüli önfeláldozáson kívül csakis a haditechnika rendkívüli fejlettségének tulajdonítatjuk.

HIREK.

Adományok. A vak katonák részére a városbírói őrstől 3 K és Fecső József esendőrtől Egeresről 5 K adomány érkezett hozzánk. Az adományokat rendeltetési helyére juttattuk.

Hadikölcsön-jegyzések. A létesítendő csendőrségi internátus alapja, amelynek ezidőszert 38.129 K 05 fnyi vagyona van, a már jegyzett 35.000 koronán felül, a III. kibocsátású hadikölcsönre folytatólag újabban 3000 K-t jegyzett. Jegyeztek továbbá: Barkóczy János dévaványai őrmester neje 2000, Kiss János II., pornóapátii őrsbeli esendőr 2000, Kósza József héjjasfalvai őrsbeli őrsvezető ez. őrmester 2000, és Daskó Mihály héjjasfalvai őrsbeli esendőr ez. őrmester 1200 K-át.

Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket

ugyszintén azok alkatrészeit és búrokat általánosan elismerve legjobban szállít Magyarország legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára. . . .

Árjegyzék minden hangszertől bármennyi külföldre.

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16.—18.—26. szám.

SCHUNDA V. JÓZSEF

és é. kir. udv. hangszergyártó, az orsz. m. kir. zenakadémiás, valamint az összes budapesti művelődési hangszergyártója, a pedál-czimbalmot és rekostrált tárogató vezetéki felállója. Alapítva 1847-ben.

Felhívás. A hadadi őrs felhívja az ott szolgálattételre vezényelve volt és onnan a folyó évi október hóban ismeretlen helyre elvezényelt Bakancsos György népfőkelőt, hogy az ott levő 2 K 87 f utazási költségének megküldhetése czéljából, czímét a hadadi őrsparancsnoksággal közölje.

KÜLÖNFÉLÉK.

Munkásból lovastiszt. Az újabbkori hadtörténelemnek egyik ragyogó lapja lesz az, melyen a 4. német ulánuszrezred tisztjének, Albert Schbüschkenek, hősi halála és vitézi tettei lesznek megírva. Ennek a hazájáért és királyáért hősi halált halt tisztnek története annál is inkább följegyzésre méltó, mert munkássorból, egyszerű, vitézsége jutalmaként jutott a tisztí ranghoz és sorsa és életpályája teljesen hasonlatos annak az egykori szabólegénynek — Dörflingernek — pályafutásához, a ki mint brandenburgi tábornagy halt meg s mint a német armádia egyik kimagasló alakja lett ismertté. Schbüschke hadnagy — mint s „Danziger Zeitung” írja — 1910-ben mint közönséges ulánus soroztatott be és vonult be ezredébe. 1913. évben al-örmosterré lépett elő, ez év február 15-én pedig kiváló bátor és vitéz magatartásáért hadnagygyá lett előléptetve. Augusztus hó 30-án az iparosból lett hadnagy hazájáért hősi halált szenvedett és a következő nap, augusztus 31-én, részére érkezett elsőosztályú vaskeresztrel való kitüntetését már nem adatott neki megérnie. A kiváló német katonája a Butow melletti, Pomerániában fekvő Bornthebenből származott; mint munkásember is egyike volt a legjobbaknak, mint katonája ellenben oly vitézül verkedett s a véres csaták hevében is oly hévvel, kitartással és mind a mellett megfontoltan vezette mindig szakaszát, hogy főlebbvalói tisztárral való kitüntetésre ajánlották, a mit császári ura sietett is teljesíteni. Neve most bekerül a német hadtörténelembe s emléke követendő példaként állni fog.

Monako hadserege. Monakó hadseregére nem úgy hatott a háború, mint Európa többi államában. A hadseregek mindenütt megnövekedtek, de a monakói fegyveres erő semmire zsugorodott össze. A fejedelemség kétszáz katonájának ugyancsak a haza hívó szavára Franciaországba, vagy Olaszországba kellett menni, mire Monakóban nem maradt senki. Az állapot persze tartbatatlan lett, mire a monakói fejedelem úgy határozott, hogy a saját alattvalóit szelítja fegyver alá. Most hát a monakói beszülltek látják el az őrszolgálatot, de a többi civiltől csak a vörös-fehér karszalag különbözteti meg őket. A jó monakóiak ugyan elvállalták a katonáskodást, de abba már semmi éron nem mentek bele, hogy egyenrubát is viseljenek. Így mégse egészen katonák és ba baj találna lenni, a helyüket föltűnés nélkül engedhetik át az idegen zsoldosoknak.

Az angol cenzura. Az angol cenzura 123 személyt foglalkoztat; van közöttük két igazgató, egy helyettes-igazgató, negyven cenzor, tizenhat írnok, nyolcz gyorsíró, huszonkilenc küldőncz és huszonöt postás. Legkisebb fizetése a postásoknak van: hetenként 13 korona 20 fillér. Az igazgatók azonban évi 25.000 koronát kapnak. Az első évben százezer koronánál többbe került a cenzura.

Szerkesztői üzenetek.

Sch. E. A szén Magyarország erdélyi részeiben szabad ésványt képez, melynek kitermelésére az 1854. évi osztrák általános bányatörvény a mérvadó. Ennek a törvénynek megfelelően a munkálatokat szert kutatási engedély, kikörzése után lehet megkezdeni. Közlebbi és szakaszerü útbaigazítás bármelyik budapesti szabadalmi irodától beszerozhető.

K. B. 43. II. Felkérésünkre a dolgoknak újból utána néznek s az eredményről levélben értesítik. Sorsjegye nem nyert.

Ragályi csendőr. Számtani feladat kidolgozásánál, a számitás alapját képező adatok helyes beállítására a fő elv; ezért a példa l. kidolgozása a helyes.

Bereczk. I. Nem illetékes, mivel a vonatkozó legfelsőbb elhatározásnak nincs visszaható ereje. 2. Czinnetes rendfokozatnak számít. Valóságos rendfokozatnak csak akkor, ha megelőző csapatszolgálat alatt ezt a valóságos rendfokozatot már elnyerte volna.

Szamosvölgyi. A honvédségi éltözeti és fölszorelési szabályzat I. Rész, 2. fejezetében foglaltak szerint, a gyászjelvény — családi gyász esetén — csupán tisztak, honvédelkészek és honvédtisztviselők által, szolgáláron kívül viselhető. 2. Igen, de csak elméletben. 3. A legénységi katonai szolgálati jel, a kerületi számvérőbeég részéről igazolt igény alapján, a csendőrkörületi parancsnok által itéltekki oda és hivatalból adatik ki. Ennek megtörténte előtt, még az igény tényloges fennállása esetén sem viselhető. 4. Egyelőre nincs tudomásunk róla. 5. Szolgálati ügy.

T. J. Rendes békuilletékeiken kívül még a lapunk f. évi 47. számában „Piripó 314. jelige 1. és 2. pontja alatt felsorolt járandóságok. Szolgálati ügy.

Hadi csendőrök. A dolgok jelenlegi állásán egyelőre nem lehet változtatni. Annnyit azonban jelezhetünk, hogy e kérdésnek minden irányban kedvezően való megoldása az intéző körök gondoskodását képezi s annak a közel jövőben megnyilvánuló eredménye remélhetőleg általános meglegedést fog kelteni.

K. P. Szolgálati ügy. Forduljon szakaszparancsnokához.

1888. Közjegyző előtt készült örökbecfogadási nyilatkozat alapján a ju. kir. helügyminisztertől kell kérnie, mely alkalommal a saját és örökbecfogadja nevének, mint kétfős családi névnek jövőben való viselhetését is kérheti.

Kunágotai őrs. Ha vezénylése az illetékesabályzat 42. §. 3. b) pontja értelmében történt, úgy igen. Az a körülmény azonban, hogy vezényeltetése ideje alatt 20%-kal felemelt napibetétet fizetett, feltételezi azt, hogy ez a szolgálata olyannak volt tekintendő, mint amely után vezénylési pótdíj illetékes, mivel a napibetétnek 20%-kal felemelten való fizetése azokra néve kötelező, kik vezénylési pótdíj élvezete mellett vannak valamelyik őrsre vezényelve.

1876. A hadrakelt sereghez szolgálattételre beoztított csendőrlégénységi egyének előléptetését szabályozó rendelet szerint, al-tisztí vizsgát nem tett csendőrök, a legközelebbi valóságos rendfokozatba való előléptetésre a hadseregfőparancsnokságnál javaslatba hozhatók akkor, ha mint szakaszparancsnokok valamely ittközében, az ellenséggel szemben különösen kimagasló teljesítmények által erre érdemeiket szereztek. A csendőrliszttek minden más előléptetése az előjáró hadsereg-, hadtápfő- és hadsereg-badtápparancsnokságok által eszközölhető.

Sz. A. Verse nem közölhető.

B. L. A zászlócsok, hadapródok (hasonló rangnak) nem tartoznak a legénységi állományba, hanem mint tisztjelöltek külön állomány-csoportot alkotnak.

HEGEDÜ

Csodáan szép hangu, vonóval, teljesen felszerelve 8 korona.

Ébonyi felszereléssel 12 és 18 kor. Montarmók 20 és 40 korona. Egész finomak részletre is. Rosszakat művésziösen javít.

Arlegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

Mogyoróssy Gyula kir. szab. hangszergyár

CZIMBALOM

szab. csövelszerkezettel, részletre is. Csodáan, tiszta hangu TÁROGATÓ ós-régi magyar hangszere, csodáan szép hangu, 5 billentyűvel 16 kor., 6 billentyűvel 21 kor., 8 billentyűvel 25 kor. Valódi rózsfából 70 K. 80 K. és feljebb. Finomabbak részletre is kaphatók.

Budapest, Rákóczi-ut 71.

Fuvolák, citerák stb. Hurok. Javítás|műterem stb.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi október hó 17-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy

a legfelsőbb dicsérő elismerés tudtul adassék:

Berényi Béla a hadtáp-főparancsnokság táborigaznagya tartalék osztagánál beosztott csendőrfőhadnagynak.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi október hó 17-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján:

az ellenség előtt tanúsított különösen kötelesség-hű szolgálataik elismerésül:

Vadász Károly őrsvezető címzetes őrmesternek,

Adamov Péter és

Ignác Károly csendőr címzetes őrmestereknek, a II.,

Kovács Gábor,

Benez János,

Farkas Károly,

Feredics György,

Somogyi István és

Vonyó Mihály csendőr címzetes őrmestereknek, mind

a hat a VI.,

Győri Imre és

Kolemen István csendőr címzetes őrmestereknek, a VIII. számú csendőrkerületben,

Horváth János és

Osáth Gyula őrsvezető címzetes őrmestereknek.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre felhatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismerésül:

a 1. osztályú ezüst vitézségi érem:

Plavszty György csendőrőrmesternek, a II. számú csendőrkerületben;

a 2. osztályú ezüst vitézségi érem:

Török István csendőr címzetes őrmesternek, a III., Arany Miklós,

Barkovics József csendőr címzetes őrmesternek és

Tuboly János csendőrnek, a VI.

K. Papp Imre és

Kónya Sándor csendőr címzetes őrmestereknek, a VIII. számú csendőrkerületben;

a bronz vitézségi érem:

Molnár Izidor őrsvezető címzetes őrmesternek, a II.,

Cziráki Kálmán,

Jüger Sándor,

Kövi László és

Trischler János csendőr címzetes őrmestereknek, a VI. és

Ács József csendőr címzetes őrmesternek, a VIII. számú csendőrkerületben.

Okirattal megdicsértettek:

a m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Román Mihály őrsvezető ez. őrmester és Patkós József csendőrségi szolgálattételre beosztott népfelkelő egy felfegyverkezett veszélyes katonaszökevénynek gyors és ügyes körülményekkel történt ártalmatlanná tételénél tanúsított bátor és férfiasan elszánt magatartásukért.

Szász Ignác csendőr, az 1914/15. évi hadjárat alkalmával az oroszoknak a fenyegető őrskörletbe történt betörésénél, az ellenséggel szemben tanúsított bátor magatartása, valamint a visszamaradkozó katonák összegyűjtése és a szétszórta hadiszerek felkutatása és beszállítása körül kifejtett hasznos szolgálataiért.

Kacsora Tivadar csendőr, Bacsó Balázs tartalékos ez. szakaszvezető, Kramecz Gusztáv, Kántor János népfelkelő ez. szakaszvezetők, Lippai György, Sinka Ferencz, Fábrián József, Kulik Imre, Sipos Gyula, Sipos István, Lizák János, Sós Ignác, Vass Ferencz, Barkóczi János, Szabó András és Máté Mihály népfelkelő ez. tizedesek,

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 2.000.000 korona.

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

Kölsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadjunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lejárta mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a havi 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem költi, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleggel nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség nélkül vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézkedések és chekek beszedését civádjajuk igen mérsékelt költségek felszámolásával. Vesszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Komló Ferencz, Lippai Antal, Szoboszlai László és Dudas Mihály népfőlkelő ez. őrsvezetők, a működő hadsereg érdekében kifejtett buszmos szolgálataik és az ellenséggel szemben tanúsított bátor magatartásukért.

Előléptettek:

őrmesterré:

1914. évi december hó 20-ával:

a m. kir. VI. számú esendőrkerület állományában:

Kiss Gyula; továbbá:

az országos m. kir. esendőriskola állományában:

1915. évi november hó 1-ével:

Oszoli István, Csontos Antal, Lóránt József, Bálint Mihály, Berecz Mihály, Lévai András, Takács Mihály és Stánczy Zsigmond őrsvezető czimzetes őrmesterek;

őrsvezető ez. őrmesterré:

1915. évi október hó 20-ával:

a m. kir. II. számú esendőrkerület állományában:

Bata József esendőr czimzetes őrmester:

esendőr ez. őrmesterré:

1915. évi július hó 1-ével:

a m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:

Benedek János esendőr;

1915. évi szeptember hó 1-ével:

a m. kir. VI. számú esendőrkerület állományában:

Biró Mátyas és Horváth Lajos III. esendőrök;

1915. évi október hó 31-ével:

a m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:

Halász Gábor esendőr;

1915. évi november hó 1-vel:

a m. kir. II. számú esendőrkerület állományában:

Erdélyi István, Jancsó József és Mihályka Zsigmond esendőrök, végül:

a m. kir. VI. számú esendőrkerület állományában:

Ferenczy István esendőr.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

a m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:

Tóth János IV., Zrínyi György, László Antal, Farkas József I., Fasztinger Mihály, Szabó Gyula, Nóvogradecz Pál, Tóth Imre I., Dömötör József, Turcsics Mihály, Kovács Sándor I. és Kiss Sándor esendőrök.

Lovaglási jutalomdíjban részesített:

a m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:

Bartalos József es. ez. őrmester 5 drb. és

a m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában:

Kertész Miklós es. ez. őrmester 5 drb., Jónás Imre es. ez. őrmester és Bereczki Márton esendőr 3—3 drb. 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

Név változtatás.

Pantálimon Miklós, I. számú esendőrkerületbeli esendőr, családi nevét, belügyminiszteri engedéllyel «Molnár»-ra;

Visnyovszki Sándor, VIII. számú esendőrkerületbeli esendőr pedig «Váradi»-ra változtatta.

SZÁNTÓ JÓZSEF

gépáruháza 17 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy ár-jegyzékem díj-talanul küldöm.

Képes nagy ár-jegyzékem díj-talanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postlelon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyi-kerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Párhé tűnéskivül beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomatványok
Sapkák
Keztyűk
Kardbojt
Celluloid kezelő és nyakravaló
Czipőkrém
Fegyverzsir
Borotváló készlet
6, 10 és 20 éves
szolgálati kereszt
stb. stb.

Nagyvárad, Ralikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

A háboru okozta személyzet hiány miatt egyelőre csak **szegedi főüzletünk**-ből intézzük el a postai küldeményünket, azé t a megrendeléseket **Szeged, Kárász-u. 9.** czimezni kérjük.